

Folketingets Social- og Ældreudvalg
Christiansborg

27. maj 2021

Svar på Social- og Ældreudvalgets spørgsmål nr. 574 (alm. del) af 29. april 2021 stillet efter ønske af Mette Thiesen (NB).

Spørgsmål

Vil ministeren, med henvisning til artiklen "Familie fanget i bøvls med nem-id: Dreng med Downs syndrom kan ikke få et coronapas" bragt den 29. april 2021 i Skive Folkeblad, redegøre for, hvorvidt der kan opstå situationer, hvor NemID ikke kan opnås uden en fuldmagtserklæring, som skal bekræftes med NemID, og vil ministeren derudover forholde sig til, hvorvidt udviklingshæmmede borgere og deres familiemedlemmer efter gældende ret skal acceptere at blive videresendt mellem forskellige myndigheder ved problemer med NemID?

Svar

Første del af spørgsmålet forstås således, at der skal redegøres for, hvorvidt der kan opstå situationer, hvor en fuldmagtserklæring kræver en NemID-validering af den person, der afgiver en fuldmagt.

For NemID-løsningen gælder det at børn, når de fylder 15 år, kan få udstedt et NemID, der kan bruges til den offentlige sektors selvbetjeningsløsninger. Børn og forældremyndighedsindehaver bliver informeret om dette i et brev, som Digitaliseringsstyrelsen udsender, når børnene fylder 15 år.

Besiddelsen af NemID beror dog på en række betingelser, som skal være opfyldt, jf. Bekendtgørelse om udstedelse og spærring af NemID med offentlig digital signatur. Ikke alle borgere kan eller vil have et NemID. Myndighederne skal derfor også kunne betjene borgere, der ikke er i besiddelse af et NemID.

For så vidt angår muligheden for at varetage andres interesser digitalt, eksisterer der forskellige digitale fuldmagtsløsninger. Det er blandt andet muligt for borgere fra de er fyldt 15 år at benytte sig af den fællesoffentlige digitale fuldmagtsløsning, Digital Fuldmagt. Digital Fuldmagts løsningen forvaltes af Digitaliseringsstyrelsen og giver mulighed for repræsentation til digital selvbetjening i en lang række offentlige selvbetjeningsløsninger. I forhold til anvendelsen og gyldigheden af en digital fuldmagt afgivet af en person, som endnu ikke er fyldt 18 år, vil det altid være

op til den enkelte myndighed der er ansvarlig for den pågældende selvbetjeningsløsning at vurdere, om repræsentationsforholdet i praksis kan anvendes.

Såfremt fuldmagtsgiver ikke er digital kan den kommende fuldmagtshaver, anmode om fuldmagt i Digital Fuldmagt. Her skal fuldmagtsgiver underskrive et fysisk anmodningsbrev, som returneres til Digitaliseringsstyrelsen, der opretter fuldmagten på vegne af fuldmagtsgiver på baggrund af det fysisk anmodningsbrev. Der er derved også muligt, at få oprettet en digital fuldmagt, uden at fuldmagtsgiver har et NemID.

Digitaliseringsstyrelsen har ikke mulighed for at oprette en fuldmagtsanmodning, hvis fuldmagtsgiver ikke er i stand til at handle fornuftsmæssigt og forstår konsekvenserne ved at afgive fuldmagt, eksempelvis som følge af sygdom eller svær funktionsnedsættelse. I sådanne tilfælde er det de enkelte myndigheder bag de tilsluttede selvbetjeningsløsninger, der vurderer om fuldmagtsforholdet kan oprettes baseret på den dokumentation, de får tilsendt fra en kommende fuldmagtshaver. Det eneste tilfælde, hvor Digitaliseringsstyrelsen kan oprette en digital fuldmagt uden skriftlig samtykke fra fuldmagtsgiver er, hvis en værge med fuldt værgemål ønsker at oprette fuldmagt for personen omfattet af værgemålet.

Som oplyst i SOU spørgsmål nr. 479 af 13. maj 2020 gælder det efter forældreansvarslovens § 2, at forældremyndighedsindehaver for et barn skal drage omsorg og kan træffe afgørelse om dets personlige forhold ud fra barnets interesse og behov. Forældremyndighedsindehaver, der er barnets værge, kan således træffe beslutning på barnets vegne, indtil det fylder 18 år.

Selvom forældrene skal varetage barnets rettigheder, jf. forældreansvarslovens § 2, gælder der særlovgivning, som giver barnet specifikke rettigheder, selvom barnet ikke er fyldt 18 år endnu, eksempelvis inden for sundhedslovgivningen. Netop fordi der er en række områder, som er reguleret af særlovgivning og hvor en forældremyndighedsindehaver ikke kan råde uden barnets samtykke, er det ikke muligt for Digitaliseringsstyrelsen at lade forældremyndighedsindehaver oprette en digital fuldmagt for samtlige myndighedsområder. Dette vil kun være muligt, såfremt barnet selv er i stand til at afgive et samtykke hertil. Hvis barnet har svære funktionsnedsættelser, er det ikke muligt at indhente et samtykke fra barnet.

Forældremyndighedsindehaver skal derfor i disse situationer tage kontakt til de enkelte, relevante myndigheder, eksempelvis på sundhedsområdet, med henblik på at få tildelt en digital fuldmagt særskilt til de specifikke selvbetjeningsløsninger. Dette er gældende frem til barnet fylder 18 år, hvor der efter ansøgning kan etableres fuldt værgemål og der derved kan oprettes en digital fuldmagt.

Digitaliseringsstyrelsen er opmærksom på, at der er udfordringer med at søge om fuldmagt for forældre til unge i aldersgruppen 15-17 år med svære funktionsnedsættelser, som ikke er i stand til at forstå konsekvenserne ved at give fuldmagt. Det er en kompleks problemstilling, som går på tværs af myndighedsområder og lovgivninger. Styrelsen har på den baggrund igangsat et arbejde med at undersøge,

hvordan ovenstående udfordringer kan imødekommes, herunder i dialog med øvrige relevante myndigheder.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister